

อิทธิพลของเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา
วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2564

The Influence of Facebook towards Political Participation of Student College of Law
and Government (2021), Sisaket Rajabhat University

สุเทวี คงคุณ*

Sutewee Kongkoon

วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ 33000

College of Law and Government, Sisaket Rajabhat University, Sisaket 33000 Thailand

*Corresponding author E-mail: sutewee.k@outlook.com

(Received: January 29 2022; Revised: March 13 2022; Accepted: March 29 2022)

บทคัดย่อ

งานวิจัยอิทธิพลของเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2564 มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ ของเฟซบุ๊ก (Facebook) 2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของนักศึกษา 3. เพื่อศึกษาปัญหาข้อเสนอแนะอิทธิพลของเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Radom sampling) นักศึกษาภาคปกติ วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จาก 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์ จำนวน 300 คน เครื่องมือใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ อัตราร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ผลการวิจัยพบว่า

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.7 อยู่ในช่วงอายุ 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.0 และนักศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ระดับชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 54.5

การใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) ในการรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง ส่วนใหญ่ใช้บัญชีของตนเองในการใช้งานเฟซบุ๊ก (Facebook) และมีวัตถุประสงค์เปิดใช้งานเฟซบุ๊ก (Facebook) เพื่อตนเอง โดยมีความถี่การใช้งานเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นประจำทุกวัน ส่วนใหญ่มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นประจำทุกวัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ทุกครั้งที่มีการใช้งานและส่วนใหญ่ใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) เพื่อประโยชน์ด้านนำเสนอข้อมูลส่วนตัว

การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษายู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่นักศึกษา สามารถกระทำได้ 5 ชั้น ได้แก่ 1. ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง 2. ด้านชักชวนให้ผู้อื่นสนทนาเรื่องการเมือง 3. ด้านใช้สิทธิออกเสียงในการเลือกตั้ง 4. ด้านเชิญชวนให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง 5. ด้านใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อแสดงการสนับสนุนพรรคหรือผู้สมัคร

ปัญหาและอุปสรรคอิทธิพลของเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง พบว่า มีความยุ่งยากในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลถูกจำกัดในการใช้งานโดยระเบียบและกฎหมาย เป็นเครื่องมือในการโจมตีทางการเมือง ข้อมูลถูกบิดเบือนขาดความน่าเชื่อถือ ทำให้เกิดความแตกแยกในสังคมและใช้งานยาก ไม่สะดวก

ข้อเสนอแนะของการศึกษา คือ ควรส่งเสริมให้นักศึกษาแสดงออกทางการเมืองบนสื่อออนไลน์ด้วยข้อมูลที่แท้จริง มีความน่าเชื่อถือ และเป็นไปประโยชน์สำหรับผู้นำไปใช้ในการอ้างอิง การจัดอบรมให้ความรู้แก่นักศึกษาในการใช้งานสื่อออนไลน์ประเภทเฟซบุ๊ก (Facebook) เพื่อเป็นช่องทางการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น สร้างทัศนคติทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์ต่อไป

คำสำคัญ : การรับรู้ข่าวสารผ่านเฟซบุ๊ก, การมีส่วนร่วมทางการเมือง

Abstract

The objectives of this study were to: 1) study and analyze the receipt of political information through various channels of Facebook, 2) study participation in politics through the students Facebook, and 3) study the problem of suggestions on the influence of Facebook on political participation. The samples used in this study were 300 students of College of Law and Governance, Sisaket Rajabhat University. The sample drawn from 3 Department: Public Administration, Jurisprudence, and political science, using stratified random sampling. The instruments used in this research were questionnaires. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, and standard deviation.

Research findings were as follows:

The participants mostly were female (62.7%) with the age of 18 years old (38%), studying at the first year (54.5%).

Using Facebook to receive political information of students found that most of them use their own accounts to use Facebook and have the purpose of activating Facebook for themselves, with the frequency of using Facebook on a daily basis. Most of them have been following political news through Facebook on a daily basis. Political Contributions via Facebook every time. Most of them use Facebook for the benefit of presenting personal information.

Political participation through various of Facebook found that receiving political affecting the political participation of students was at medium level. The mean was 3.27 The standard deviation was 0.76 Political participation that students can be done in 5 steps: 1. Follow up on political news 2. Persuading others to discuss politics 3. The exercise of voting rights in elections 4. Inviting others to exercise their right to vote 5. The side uses different symbols to show support for a party or candidate.

Problems and barriers to the influence of Facebook on the political participation of students of the College of Law and Governance were found that it was difficult to verify the accuracy of information, limited in use by regulations and laws a tool for political attacks The information is distorted and lacks credibility causing divisions in society and inconvenient difficult to use.

The study's recommendations are: 1) encouraging students to express their opinions on politically through online media with truthful and credible information. Which is useful for the user to refer, 2) training students to use online media in the Facebook as a learning channel, and 3) exchanging ideas to build a constructive political attitude.

Keywords : The information gained from Facebook, Political participation

บทนำ

อิทธิพลของกระแส “โลกาภิวัตน์” ได้เกิดขึ้นและขยายวงกว้างอย่างรวดเร็ว ทำให้การติดต่อสื่อสารโทรคมนาคมมีความสะดวก การรับรู้ข่าวสารมีความรวดเร็ว มีลักษณะคล้ายคลึงกันทั่วโลก เสมือนอยู่ในชุมชนหรือประเทศเดียวกัน เกิดการส่งผ่านวัฒนธรรมผ่านสื่อทันสมัย ตลอดจนการรับอิทธิพลของทัศนคติและค่านิยมสมัยใหม่แบบตะวันตกเข้ามาภายในประเทศ ซึ่ง “ประเทศไทย” เป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับการส่งผ่านทัศนคติและค่านิยมสมัยใหม่แบบตะวันตกเข้ามาเช่นกัน แต่ยังคงมีการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในรูปแบบวัฒนธรรมประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติ แบบสังคมไทย ทำให้การพัฒนาระบบประชาธิปไตยมีความล่าช้า ถึงแม้จะได้รับอิทธิพลวัฒนธรรม ทัศนคติ และค่านิยมแบบตะวันตกมาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมส่งผลต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของนานาประเทศ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการให้ความสำคัญต่อ “ประชาชน” ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอันั้น ปรากฏการณ์ดังกล่าวส่งผลให้หลายประเทศมีการตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้น ซึ่ง ฆนธกร กุลสันต์ (2550: 1) ได้ให้อธิบายเพิ่มเติมว่าอาจเป็นเพราะการขยายฐานการศึกษาของรัฐ การเรียนรู้ทางการเมือง การประชาสัมพันธ์ หรือการนำเสนอทางสื่อต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสื่อทางอินเทอร์เน็ตที่กลายเป็นกลไกในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ โดยการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง “สื่ออินเทอร์เน็ต” เป็นสื่อประเภทหนึ่งที่มีความนิยมเป็นอย่างมากในสังคมออนไลน์ (Social Network) เช่น การรับส่งอีเมล การค้นหาข้อมูลโดยใช้โปรแกรมค้นหา การติดตามข่าวสาร การดูข้อมูลการเดินทาง หรือข้อมูลด้านการเมือง การใช้เว็บเครือข่ายสังคม การปฏิสัมพันธ์กับคนกลุ่มอื่น ๆ การติดตามข่าวสารทางการเมือง ตลอดจนสถานการณ์และปรากฏการณ์ทางการเมืองที่สำคัญ ทำให้ประชาชนมีแนวโน้มในการบริโภคข้อมูลทางการเมืองผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตมากขึ้น เนื่องจากสามารถเผยแพร่ข้อมูลทางการเมืองผ่าน “สื่ออินเทอร์เน็ต” ได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ส่งผลให้กระบวนการในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบการแสดงความเห็น การแสดงออกทำได้ง่ายและมากขึ้น จนกระทั่งสื่อ

อินเทอร์เน็ตสามารถสร้างให้เกิดการสื่อสารที่ขยายวงกว้างจนนำมาสู่การแสดงออกของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น เช่น การออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง การเข้าร่วมในการณรงค์ในการหาเสียง การพูดคุยผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตในการชักชวนกันไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าในโลกยุคโลกาภิวัตน์ “สื่ออินเทอร์เน็ต” มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างมากที่สุด

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนถือเป็นหลักการสำคัญอย่างหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย แม้ว่าพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในแต่ละสังคมนั้นจะแตกต่างกันไป ตามวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ หรือทัศนคติ แต่ทุกคนก็มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งสิ้น ปัจจุบันประชาชนมีการตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้น อาจเป็นเพราะการขยายฐานการศึกษาของรัฐ การเรียนรู้ทางการเมือง การประชาสัมพันธ์ หรือการนำเสนอทางสื่อต่าง ๆ เพิ่มขึ้นก็ตาม โดยเฉพาะสื่อทางอินเทอร์เน็ตล้วนทำให้เกิดกระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม และจุดประกายให้ประชาชนมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเข้าไปมีบทบาทในการร่วมรณรงค์หาเสียง การชักชวนประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง การร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมือง หรือการเข้าร่วมชุมนุมประท้วง หรือเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ

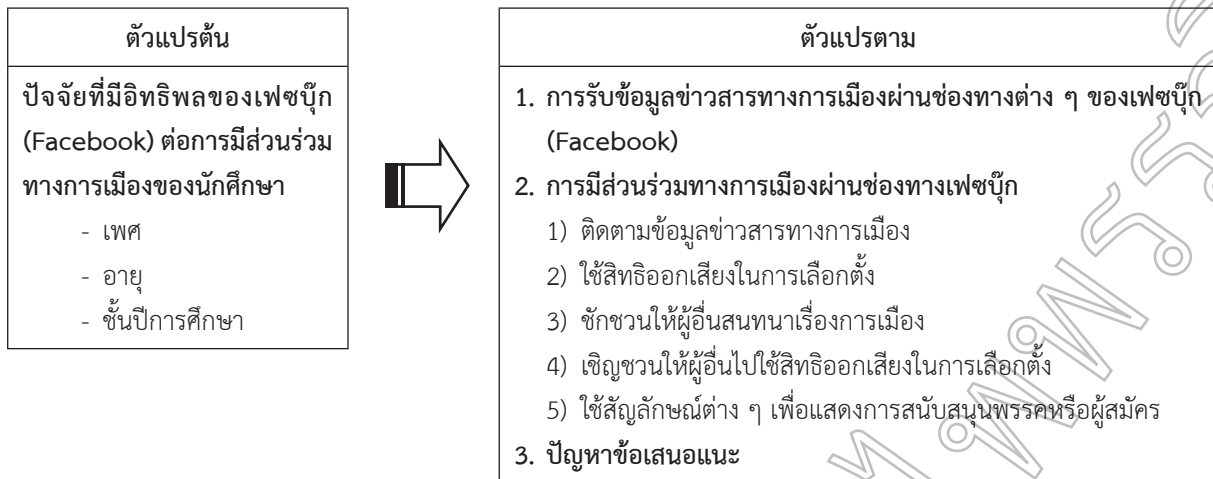
ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้นทำให้สนใจที่จะศึกษาและทำการวิจัยอิทธิพลของเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2564 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ ของเฟซบุ๊ก (Facebook)
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของนักศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัญหาข้อเสนอแนะอิทธิพลของเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบถึงการรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ ของเฟซบุ๊ก (Facebook)
2. ทราบถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของนักศึกษา
3. ทราบถึงปัญหาข้อเสนอแนะอิทธิพลของเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรกลุ่มเป้าหมาย

ประชากร คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จำนวน 1,193 คน (จำนวนนักศึกษาของวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีและการปกครอง, 2563)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Radom sampling) โดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มเพื่อเก็บข้อมูลจากจำนวนประชากร จำนวน 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร นิติศาสตร และรัฐศาสตร โดยเทียบจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่าง (selection of simple size) ซึ่งระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนไม่น้อยกว่า 300 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของเฟซบุ๊กกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประกอบด้วย

1. การรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ ของเฟซบุ๊ก (Facebook)
2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของนักศึกษา
3. ปัญหาข้อเสนอแนะอิทธิพลของเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ขอบเขตด้านเวลา

ในการทำวิจัยและเก็บข้อมูลครั้งนี้ อยู่ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2564

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation)

ทิพาพร พิมพ์สุทนต์ (2542: 133-134) ได้ให้ความหมายของการเข้าร่วมทางการเมืองว่า หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกระทำ (Activity) ของแต่ละบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาล เรียกว่า Autonomous Participation และการมีส่วนร่วมซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายโดยทางอ้อมนอกเหนือจากแต่ละบุคคลโดยตรงแล้ว เรียกว่า Mobilized participation

แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication)

พิชิต วิจิตรบุญยรักษ์ (2553) กล่าวว่า สื่อสังคมออนไลน์ คือ สื่อที่ผู้ส่งสารแบ่งปันสารซึ่งอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่ายออนไลน์ โดยสามารถโต้ตอบกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร หรือผู้รับสารด้วยกันเอง ซึ่งสามารถแบ่งสื่อสังคมออนไลน์ออกเป็นประเภทต่าง ๆ ที่ใช้กันบ่อย ๆ คือ บล็อก (Bloggng) ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก (Twitter and Microblogging) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) และการแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ (Media Sharing)

อาทิตย์ สุริยะวงศ์กุล (2555: 40) กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับ “การเมืองบนเฟซบุ๊ก” ว่า นอกจากจะมีการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) รวมกลุ่มในลักษณะที่เป็นารรวมกลุ่มของคน ที่มีความคิดเห็นทางการเมืองร่วมกันและขยายออกไปทำกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมืองแล้วเฟซบุ๊ก (Facebook) มีบทบาทอย่างมากต่อความขัดแย้งทางการเมืองในช่วง เมษายน-พฤษภาคม 2553 เช่น การใช้

อินเทอร์เน็ตจากผู้ที่อยู่ในพื้นที่ชุมชนซึ่งใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ถ่ายภาพและรายงานสถานการณ์แบบฉับพลันทันทีผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองด้วยการเขียนข้อความ ภาพเคลื่อนไหว หรือแบ่งปันรูปในเครือข่ายเพื่อนฝูงของตนเองอีกด้วย

แนวความคิดสื่อออนไลน์กับการประชาสัมพันธ์ทางการเมือง

กฤษมันต์ วัฒนามรงค์ (2554) นิยามความหมายของสื่อออนไลน์ไว้ว่า คือ ช่องทางของการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet) โดยผู้รับสารใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการเข้าถึงข้อมูลและข่าวสาร และผู้ส่งสารใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางของการเผยแพร่ข้อมูลและข่าวสาร

Kristian Smith (2011) ศึกษาเรื่อง สื่อสังคมออนไลน์กับการรณรงค์ทางการเมือง พบว่า ในการเลือกตั้งประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา เมื่อปี 2008 บารัค โอบามา ได้เปลี่ยนรูปแบบการรณรงค์ทางการเมืองมาเป็นการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อสังคมออนไลน์เพื่อเป้าประสงค์ในทางการเมือง ทั้งนี้ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของโอบามาว่าเปรียบเสมือนกับการใช้สื่อโทรทัศน์ในการรณรงค์ทางการเมืองของประธานาธิบดีจอห์น เอฟ. เคนเนดีในปี 1960 และโอบามายังใช้เฟซบุ๊กเป็นช่องทางหลักในการรณรงค์และสื่อสารกับประชาชนมากที่สุด

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาภาคปกติวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 1,193 คน (จำนวนนักศึกษาของวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง, 2563)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random sampling) โดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มเพื่อเก็บข้อมูล จำนวน 3 สาขาวิชา ซึ่งวิทยาลัยกฎหมายและการปกครองมีทั้งหมด 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตศาสตร์ และรัฐศาสตร์ โดยเทียบจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่าง (selection of simple size) ซึ่งระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (Yamane, Taro 1973 อ้างอิงใน ศิริพงษ์ พฤทธิพันธ์, 2553: 203) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนไม่น้อยกว่า 300 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามโดยเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถามมีลักษณะ ดังนี้

แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา โดยหมายถึงนักศึกษาที่สังกัดวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ศรีสะเกษ ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจรายการ (checklist) เพศ อายุ ระดับชั้น ปีการศึกษา จำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) ในการรับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง โดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจรายการ (checklist) จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มีจำนวน 10 ข้อ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีอิทธิพลของเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (open ended question)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยร่วมกับผู้ช่วยนักวิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาในวิทยาลัยกฎหมายและการปกครองจำนวน 300 ชุด โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 เดือน คือ เดือนกรกฎาคม 2564

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งใช้การประมวลผลและวิเคราะห์ที่ใช้วิธีการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อตอบคำถามการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ช่วยในการวิเคราะห์ผลการศึกษา มีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ประกอบกับใช้เทคนิคทางสถิติคือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำมาเขียนสรุปวิเคราะห์พรรณนาตามประเด็นคำถามเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ตรวจสอบให้คะแนน จากนั้นนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตามความเหมาะสม โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ หลักสถิติแบบแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และร้อยละ (Percentage) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ แบ่งระดับความเหมาะสมของดัชนีวัดผลความสำเร็จเป็น 5 ระดับ จากทฤษฎีของ Likert Scale

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยอิทธิพลของเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2564 วัดผลกระทบของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ ของเฟซบุ๊ก (Facebook)

2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของนักศึกษา

3. เพื่อศึกษาปัญหาข้อเสนอแนะอิทธิพลของเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง จำนวน 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์ จำนวน 300 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Radom sampling) ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคณิตศาสตร์ โดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) วัดอิทธิพลของเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ผู้ตอบแบบสอบถามคือ นักศึกษาในวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 300 คน ครั้งนี้เป็นเพศชาย 112 คน และเพศหญิง จำนวน 188 คน ส่วนใหญ่อายุ 18 ปี จำนวน 114 คน รองลงมาอายุ 20 ปี จำนวน 104 คน อายุ 21 ปี จำนวน 48 คน และอายุ 19 ปี จำนวน 34 คน ตามลำดับ และนักศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 118 คน รองลงมาคือ ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 105 คน และศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 33 คน ตามลำดับ

ผลการศึกษาข้อที่ 1 พบว่า ข้อมูลการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) ในการรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาในวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง ส่วนใหญ่ใช้บัญชีของตนเองในการใช้งานเฟซบุ๊ก (Facebook) และมีวัตถุประสงค์เปิดใช้งานเฟซบุ๊ก (Facebook) เพื่อตนเอง โดยมีความถี่การใช้งานเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นประจำทุกวัน ส่วนใหญ่มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นประจำทุกวัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ทุกครั้งที่มีการใช้งานและส่วนใหญ่ใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) เพื่อประโยชน์ด้านนำเสนอข้อมูลส่วนตัว รองลงมาด้านติดตามข่าวสารและด้านประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงาน ด้านการสืบค้นข้อมูลการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง เรียงตามลำดับ

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ ของเฟซบุ๊ก (Facebook) การรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ ของเฟซบุ๊ก (Facebook) ได้แก่ 1. รายการโพสต์ (Post Items)

2. ความคิดเห็น (Comments) 3. พุดคุย (Facebook Chat)

4. กล่องข้อความ (Inbox) 5. กลุ่มเพื่อน (Groups) 6. บันทึก (Notes)

7. กิจกรรมหรือเหตุการณ์ (Events) 8. รูปภาพ (Photos) 9. วิดีโอ

(Videos) 10. เอกสาร (Documents File) มีผลต่อการมีส่วนร่วม

ทางการเมืองของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่นักศึกษา สามารถกระทำได้ 5 ชั้น ได้แก่

1. ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง 2. ด้านชักชวนให้ผู้อื่น

สนทนาเรื่องการเมือง 3. ด้านใช้สิทธิออกเสียงในการเลือกตั้ง

4. ด้านเชิญชวนให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง 5. ด้านใช้สัญลักษณ์

ต่าง ๆ เพื่อแสดงการสนับสนุนพรรคหรือผู้สมัคร

การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook)

ของนักศึกษา **ด้านการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง**

ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นด้านการติดตามข้อมูลข่าวสาร

ทางการเมืองในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า

ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ รายการ

โพสต์ (Post Items) รองลงมา คือ กลุ่มเพื่อน (Groups) และข้อ

ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ รูปภาพ

(Photos)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook)

ของนักศึกษา **ด้านการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง** ในภาพรวมมีระดับ

ความคิดเห็นด้านการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในระดับ

ปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย

สูงสุด มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ความคิดเห็น (Comments)

รองลงมา คือ รายการโพสต์ (Post Items) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย

ต่ำสุด มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ รูปภาพ (Photos)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook)

ของนักศึกษา **ด้านชักชวนให้ผู้อื่นสนทนาเรื่องการเมือง** ในภาพรวม

มีระดับความคิดเห็นด้านการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง

ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าข้อที่มี

คะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ พุดคุย

(Facebook Chat) รองลงมา คือ ความคิดเห็น (Comments)

และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ

บันทึก (Notes)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook)

ของนักศึกษา **ด้านเชิญชวนให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง**

ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นด้านการติดตามข้อมูลข่าวสาร

ทางการเมืองในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

ปรากฏว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด

คือ กลุ่มเพื่อน (Groups) รองลงมา คือ กิจกรรม (Events) และ

ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ วิดีโอ

(Videos)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของนักศึกษา ด้านใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อแสดงการสนับสนุนพรรคหรือผู้สมัคร ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นด้านการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ รูปภาพ (Photos) รองลงมา คือ กลุ่มเพื่อน (Groups) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ กิจกรรม (Events)

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคอิทธิพลของเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง

1. มีความยุ่งยากในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
2. ถูกจำกัดในการใช้งานโดยระเบียบและกฎหมาย
3. เป็นเครื่องมือในการโจมตีทางการเมือง
4. ข้อมูลถูกบิดเบือนขาดความน่าเชื่อถือ
5. ทำให้เกิดความแตกแยกในสังคม
6. ใช้งานยาก ไม่สะดวก

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยอิทธิพลของเฟซบุ๊ก (Facebook) ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ.2564 พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง ใช้เฟซบุ๊กในการรับข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ส่วนใหญ่ใช้บัญชีของตนเอง และมีวัตถุประสงค์เปิดใช้งานเฟซบุ๊ก (Facebook) เพื่อตนเอง โดยมีความถี่การใช้งานเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นประจำทุกวัน ส่วนใหญ่มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นประจำทุกวัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ทุกครั้งที่มีการใช้งานและส่วนใหญ่ใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) เพื่อประโยชน์ด้านนำเสนอข้อมูลส่วนตัว โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภัทร เริ่มศร (2558) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊กที่มีผลกระทบต่อนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและผลกระทบจากการใช้เฟซบุ๊กของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลจากนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จำนวน 400 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตรงตามที่ต้องการ ผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิแล้ว สุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้สถิติไคสแควร์ของเพียร์สัน (Pearson Chi-square) ผลการวิจัยพบว่า 1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 มีการใช้งานเฟซบุ๊กที่บ้าน มีระยะเวลาใช้งาน 4 ชั่วโมงขึ้นไป ระยะเวลาใช้งาน คือ เวลา 16.01-22.00 น.

ใช้งานทุกวัน และมีวัตถุประสงค์ในการใช้งาน คือ ส่งข้อความหรือสนทนา 2. ผลกระทบจากการใช้เฟซบุ๊ก ด้านการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย มีผลกระทบมากที่สุด คือ อ่านหนังสือทบทวนบทเรียนน้อยลง และผลกระทบจากการใช้เฟซบุ๊ก ด้านกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีผลกระทบมากที่สุด คือ นอนดึกและตื่นสาย 3. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรกับพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊กของนักศึกษา พบว่า เพศของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊ก 1 ด้าน คือ สถานที่ที่นักศึกษาใช้งาน แต่ไม่มีความสัมพันธ์ 4 ด้าน คือ ระยะเวลาที่ใช้งานต่อวัน ช่วงเวลาที่นักศึกษาใช้งาน ระยะเวลาที่ใช้งานต่อวัน และวัตถุประสงค์หลักในการใช้งาน และชั้นปีของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊ก 3 ด้าน คือ สถานที่ที่นักศึกษาใช้งาน ช่วงเวลาที่มีการใช้งาน และวัตถุประสงค์หลักในการใช้งาน แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับชั้นปีของนักศึกษา 2 ด้าน คือ ระยะเวลาที่ใช้งานต่อวัน และจำนวนครั้งต่อสัปดาห์ที่มีการเชื่อมต่อ 4. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรกับผลกระทบจากการใช้เฟซบุ๊กของนักศึกษา พบว่า ผลกระทบจากการใช้เฟซบุ๊กของนักศึกษา ด้านการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับเพศของนักศึกษา แต่ด้านกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับเพศของนักศึกษา ผลกระทบจากการใช้เฟซบุ๊กของนักศึกษา ด้านการศึกษาด้านกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับชั้นปีของนักศึกษา

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ ของเฟซบุ๊ก (Facebook) ยังพบว่า การรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ ของเฟซบุ๊ก (Facebook) ได้แก่

1. รายการโพสต์ (Post Items)
2. ความคิดเห็น (Comments)
3. พูดคุย (Facebook Chat)
4. กล่องข้อความ (Inbox)
5. กลุ่มเพื่อน (Groups)
6. บันทึก (Notes)
7. กิจกรรมหรือเหตุการณ์ (Events)
8. รูปภาพ (Photos)
9. วิดีโอ (Videos)
10. เอกสาร (Documents File)

มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ด้วยเหตุที่พื้นที่ทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก (Facebook Politics) เป็นพื้นที่ที่เปิดหรือเป็นสาธารณะเป็นส่วนใหญ่การรับส่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองหรือการสื่อสารทางการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ ของเฟซบุ๊ก (Facebook) สามารถกระทำได้อย่างรวดเร็ว การส่งผ่านข้อมูลมีการแผ่กระจายอย่างกว้างขวาง เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนจำนวนมากเกิดกลุ่มทางการเมือง ทำให้การแสดงความคิดเห็นหรือแลกเปลี่ยนทัศนคติทางการเมืองการเคลื่อนไหวทางการเมือง เช่น การรายงานสถานการณ์หรือข่าวสารทางการเมืองการนัดหมายในการชุมนุมเรียกร้อง ปรากฏบนเฟซบุ๊ก (Facebook) กลายเป็นพื้นที่ที่สำคัญในการสื่อสารทางการเมืองหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นพื้นที่ทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก (Facebook Politics) ทำให้การรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่ปรากฏบนเฟซบุ๊ก (Facebook) มีอิทธิพลสูงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ภณกร กุลสันต์ (2550) ได้ศึกษา “อิทธิพลของสื่ออินเทอร์เน็ตต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการ : กรณีศึกษาศาลากลางจังหวัดพะเยา” พบว่า สื่ออินเทอร์เน็ตจะช่วยกระตุ้นให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ทั้งในด้านการเข้าไปแสดงความคิดเห็นที่เป็นช่องทางการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้ข้าราชการที่ต้องวางตัวเป็นกลางเข้าไปติดตามข่าวสารในสื่ออื่น ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อยืนยันหรือตรวจสอบกัน นอกจากนี้ผลของอินเทอร์เน็ตยังทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งผู้ศึกษาใช้เป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากประชากรที่ศึกษามีสถานภาพที่ใกล้เคียงกัน แต่สามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) ของนักศึกษา

ด้านการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นด้านการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ รายการโพสต์ (Post Items) รองลงมา คือ กลุ่มเพื่อน (Groups) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ รูปภาพ (Photos) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังฉรา โอฬารจันทโรทัย (2553) ได้ศึกษา “อิทธิพลของสื่ออินเทอร์เน็ตต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครลำปาง” พบว่า สื่ออินเทอร์เน็ตมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการอยู่ในระดับต่ำเช่นเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง เมื่อมีข่าวและเหตุการณ์ทางการเมืองที่น่าสนใจโดยติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่ออินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์มากที่สุด แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองใด ๆ ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้ศึกษาใช้เป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากประชากรที่ศึกษามีสถานภาพที่แตกต่างกัน ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็แตกต่างกันด้วย

ด้านการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นด้านการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ความคิดเห็น (Comments) รองลงมา คือ รายการโพสต์ (Post Items) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือรูปภาพ (Photos) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิมลพรรณ อาภาเวท, สาวิตรี ชีวะสารณ์ และชาญ เดชอัครวง (2554) ศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก (Facebook) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) ความคาดหวังการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่มีต่อเฟซบุ๊กตลอดจนศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง

ความคาดหวังการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่มีต่อเฟซบุ๊ก กับพฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่มี เพศ อายุ ชั้นปี คณะ คณะนเฉลี่ย สะสม และรายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก (Facebook) ที่ไม่แตกต่างกัน 2. นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่มีเพศ อายุ ชั้นปี คณะ คณะนเฉลี่ย สะสม และรายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อเฟซบุ๊ก (Facebook) ไม่แตกต่างกัน 3. นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่มีรายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน มีการใช้ประโยชน์เฟซบุ๊ก (Facebook) แตกต่างกัน 4. นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่มีเพศ อายุ ชั้นปี คณะ คณะนเฉลี่ย สะสม และรายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อเฟซบุ๊ก (Facebook) ไม่แตกต่างกัน 5. ความคาดหวังการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อเฟซบุ๊ก (Facebook) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมากกับพฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก (Facebook) นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครส่วนใหญ่มีการใช้เฟซบุ๊กทุกวัน และมีความคาดหวังการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมากและปานกลาง ส่วนความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ด้านชักชวนให้ผู้อื่นสนทนาเรื่องการเมือง ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นด้านการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ พูดคุย (Facebook Chat) รองลงมา คือ ความคิดเห็น (Comments) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ บันทึก (Notes) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของภณกร กุลสันต์ (2550) ได้ศึกษา “อิทธิพลของสื่ออินเทอร์เน็ตต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการ : กรณีศึกษาศาลากลางจังหวัดพะเยา” พบว่า สื่ออินเทอร์เน็ตจะช่วยกระตุ้นให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ทั้งในด้านการเข้าไปแสดงความคิดเห็นที่เป็นช่องทางการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้ ข้าราชการที่ต้องวางตัวเป็นกลางเข้าไปติดตามข่าวสารในสื่ออื่น ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อยืนยันหรือตรวจสอบกัน นอกจากนี้ผลของอินเทอร์เน็ตยังทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งผู้ศึกษาใช้เป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากประชากรที่ศึกษามีสถานภาพที่ใกล้เคียงกันแต่สามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้แตกต่างกัน

ด้านเชิญชวนให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นด้านการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ กลุ่มเพื่อน

(Groups) รองลงมา คือ กิจกรรม (Events) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ วิดีโอ (Videos) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามณี คายนันท์ (2554) ศึกษา “พฤติกรรมและผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เฟซบุ๊กดอทคอม (www.facebook.com)” กับกลุ่มตัวอย่าง ผู้ใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ เฟซบุ๊กดอทคอม ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ประเภทเฟซบุ๊กดอทคอม แยกเป็นการศึกษาจำนวนครั้งในการเข้าใช้บริการต่อสัปดาห์ระยะเวลาในการใช้บริการต่อครั้ง ระยะเวลาในการใช้บริการรูปแบบการใช้บริการ และสถานที่ใช้ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่ามีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลการศึกษา ปัจจัยด้านอาชีพซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) มาใช้ในการอภิปรายผลการศึกษาในครั้งนี้

ด้านใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อแสดงการสนับสนุนพรรคหรือผู้สมัคร ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นด้านการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ รูปภาพ (Photos) รองลงมา คือ กลุ่มเพื่อน (Groups) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ กิจกรรม (Events) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ ดุษฎีพานิชย์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง “การนำเสนอเนื้อหาทางเฟซบุ๊กแฟนเพจในประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปและเนื้อหาของข้อมูลข่าวสารที่มีการนำเสนอทางเฟซบุ๊กแฟนเพจในประเทศไทยและศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับเนื้อหาของข้อมูลข่าวสารที่มีการนำเสนอทางเฟซบุ๊กแฟนเพจในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เฟซบุ๊กแฟนเพจในประเทศไทยที่มีปริมาณ กด Like มากที่สุด 15 อันดับแรก แบบวิจัยที่ใช้ คือ การศึกษาเนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้เครื่องมือเป็นตารางลงรหัส (Coding Sheet) เก็บรวบรวมข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2555 - ธันวาคม 2555 เป็นระยะเวลา 2 เดือน สถิติที่ใช้ประกอบด้วย สถิติที่แสดงเป็นค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบวิธีการอุปนัย (Induction) โดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เก็บได้เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ เฟซบุ๊กแฟนเพจ ส่วนผู้รับสาร (Receiver) เฟซบุ๊กแฟนเพจในประเทศไทยที่มีปริมาณกดไลค์มากที่สุด 15 อันดับแรก ส่วนมากมีปริมาณกดไลค์มากกว่า 2,000,000 ไลค์และมีปริมาณการพูดถึงระหว่าง 100,001 - 500,000 ครั้ง ส่วนลักษณะสื่อที่ใช้ (Format) พบว่า ส่วนใหญ่เป็น

แฟนเพจประเภทชุมชน ตามด้วยประเภทเพจแอฟ ประเภทบุคคลสาธารณะ ประเภท TV Network ประเภทสุขภาพ/ความงาม และประเภทอาหารและเครื่องดื่ม ตามลำดับ โดยส่วนมากมีปริมาณรายการโปรดยุติที่ประมาณ 1 - 4 App และมีการใช้รายการโปรดประเภทรูปภาพมากที่สุด ตามด้วยรายการโปรดประเภทอื่น ๆ ประเภทบันทึก ประเภทวิดีโอ และประเภทกิจกรรม ตามลำดับ และส่วนผู้ส่งสาร (Sender) เกือบทั้งหมดจะมีรูปแบบผู้ดูแลแฟนเพจเป็นแบบองค์กรโดยที่ผู้ดูแลแฟนเพจ ส่วนมากจะเป็นเพศชายเท่า ๆ กับที่ไม่สามารถระบุได้และส่วนมากจะก่อตั้งเป็นระยะเวลาประมาณ 1 - 12 เดือน

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาเนื้อหาและลักษณะของข้อมูลข่าวสารที่มีการนำเสนอทางเฟซบุ๊กแฟนเพจในประเทศไทยที่มีปริมาณกดไลค์มากที่สุด 15 อันดับแรก ส่วนรหัสของสาร (Message Code) พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาและลักษณะของข้อมูลข่าวสารในรูปแบบภาพมากที่สุด รองลงมา คือ ข้อความลิงค์และวิดีโอ ตามลำดับ ส่วนวัตถุประสงค์ทางการสื่อสาร (Objective) พบว่า มีวัตถุประสงค์บอกเล่ามากที่สุด รองลงมา คือ ขอร้องเชิญชวน บังคับ คำถาม และปฏิเสธ ตามลำดับ ส่วนเนื้อหาของสาร (Content) พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาประเภทความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมา คือ ประเภทข้อเท็จจริงและประเภทความรู้สึกรู้สึก มีการนำเสนอเนื้อหาที่น้อยที่สุดโดยประเด็นที่มีการนำเสนอมากที่สุด ได้แก่ ประเด็นที่เกี่ยวกับความบันเทิงดาราศาสตร์และแขนงต่าง ๆ รองลงมา คือ ประเด็นเกี่ยวกับจิตวิทยาความรักความสัมพันธ์ประเด็นการประกาศจากทางแฟนเพจกิจกรรมชิงรางวัลประเด็นเกี่ยวกับเทศกาลท่องเที่ยว กิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น โดยประเด็นที่มีการนำเสนอเนื้อหาที่น้อยที่สุดคือ ประเด็นเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ การงาน

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ลักษณะและแนวโน้มเนื้อหาของข้อมูลข่าวสารที่มีการนำเสนอ ทางเฟซบุ๊กแฟนเพจในประเทศไทย พบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปปริมาณกดไลค์ส่วนมากมีมากกว่า 2,000,000 ครั้ง และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ สูงกว่าเฟซบุ๊กแฟนเพจที่มีการกดไลค์น้อยกว่า 2,000,000 ครั้ง ปริมาณการพูดถึงไม่จำเป็นว่าจะมีปริมาณมากตามปริมาณการกดไลค์ลักษณะสื่อที่ใช้ (Format) ส่วนมากเป็นประเภทชุมชน มีการนำเสนอเนื้อหาข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย และมีปริมาณการนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่อวันมากถึง 15 - 22 ครั้งต่อวัน ด้านรายการโปรดของเฟซบุ๊กแฟนเพจในประเทศไทย ส่วนมากมีการใช้รายการโปรดมากกว่า 1 - 4 รายการโปรดและเป็นรายการโปรดประเภทอื่น ๆ อาทิ รายการโปรดไปหน้าเว็บไซต์รายการโปรดเกี่ยวกับสินค้าและบริการ เป็นต้น ด้านการวิเคราะห์ผู้ส่งสาร (Sender) ส่วนมากรูปแบบผู้ดูแลแฟนเพจ เป็นแบบองค์กร และมีเพศผู้ดูแลเป็นเพศชายหรือไม่สามารถระบุเพศ มีการดูแลอย่างเป็นระบบ ผ่านกระบวนการตรวจสอบดูแลจากองค์กรทางธุรกิจ มีการคัดเลือกเนื้อหาและ

รูปแบบในการนำเสนอ การทำเป็นกิจวัตรเป็นงานประจำและส่วนมากมีระยะเวลาที่ก่อตั้งระหว่าง 1 - 12 เดือน แสดงให้เห็นว่าการที่ยอดผู้กดไลค์จะมากหรือน้อยไม่ได้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ก่อตั้งเฟซบุ๊กแฟนเพจ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาอิทธิพลของเฟซบุ๊ก (Facebook) ในหน่วยงานอื่น ๆ โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองโดยตรง
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสื่ออินเทอร์เน็ตประเภทเฟซบุ๊ก (Facebook) กับสื่ออินเทอร์เน็ตประเภทอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคลากรในหน่วยงาน

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ดุษฎีพาณิชย์. (2556). **การนำเสนอเนื้อหาทางเฟซบุ๊กแฟนเพจในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษาและการบริหาร มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- กฤษมันต์ วัฒนานรงค์. (2554). **นวัตกรรมและเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- จิรภัทร เริ่มสร. (2558). **พฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊กที่มีผลกระทบต่อ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. งานวิจัยสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและนิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทิพาพร พิมพ์สุทธิ. (2542). **พัฒนาการเมือง**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พิชิต วิจิตรบุญรักษ์. (2553). **สื่อสังคมออนไลน์: สื่อแห่งอนาคต**. วารสารการบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ภณกร กุลสันต์. (2550). **อิทธิพลของสื่ออินเทอร์เน็ต ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการ : กรณีศึกษาศาลากลางจังหวัดพะเยา**. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: เชียงใหม่.

วิมลพรรณ อาภาเวท, สาวิตรี ชีวะสารณ์ และชาญ เดชอัศวิน. (2554). **พฤติกรรมการใช้สื่อในเฟซบุ๊ก (Facebook) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร**. งานวิจัยคณะเทคโนโลยี สื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

สัมพันธ์ ภู่มาลา. (2549). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในอำเภอไชยปราการจังหวัดเชียงใหม่**. สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

อัจฉรา โสฬารจัทโรทัย. (2553). **อิทธิพลของสื่ออินเทอร์เน็ตต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครลำปาง**. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อาทิตย์ สุริยะวงศ์กุล. (2555). **การเมืองบนเฟซบุ๊ก: วัฒนธรรมการเมืองบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ไทย พ.ศ. 2553 - 2555**. วิทยานิพนธ์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Smith, Kristian Nicole. (2011). **"Social Media and Political Campaigns"**. Chancellor's Honors Program Projects.